

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 10. Oppidi Sancti Michaëlis fundatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

*As amphibi-
um ani-
mal.*

Acus sonora.

*Eçapis arbor
orto Sole plo-
vum.*

*Tapensium
mores.*

*Primi eorum
Dolori.*

CAPUT
X.

*Oppidi San-
cti Michae-
lis fundatio.*

*Christopho-
rus Mendosa
& Paulus
Bennavidius
ei proponun-
tur.*

*478 infan-
tes baptiza-
ti.*

Adulti 270.

opportuna. Solum, cuiusvis seminis capax, fontium scaturiginibus & rivis irrigatur. Amphibium animal non raro in palustribus locis, ad mare vergentibus, visitur, ovi simillimum, nisi quod unguis & dentes tygrinos habeat: tantæ autem ferocitatis esse fertur, ut neque leonibus parcat, neque ab aliis feris indigenæ sibi magis timeant, quàm ab his ovibus, gregatim ex aquis sese in campos effundere, & stragem facere solitis. Nec aliud ab earum feritate refugium est, quàm si homines summâ celeritate proceras arbores ascenderint: quamquàm nec illud sæpè sufficit, ovibus illis arbores ipsas eradicantibus, aut tandem prædam circumdantibus, donec metu aut inediâ exanimata ex arboribus decidat. Si quandoque ejusmodi feras (quod rarum est) Barbari macent, earum pellibus se vestiunt, unde Guarani vestem Ao, ex nomine animalis, aut animal ex vestis voce appellant. In pellibus ovium hæc animalia veniunt, intus autem sunt lupi rapaces. Celebratur avis albi coloris, ex exiguo maximè corpore vocem emittens campanæ sonitui non absouam, quam idè indigenæ Guirapum, seu avem sonantem vocant. Sylvæ palmas gignunt humillimas, juncis Indicis non absimiles, ex quarum cortice arcuum funes conficiunt, tenuitate & fortitudine fericis filis præstantiores. Saxa pellucida passim cernuntur, indubiè poliri apta, si Europæorum industria accederet. Arbor Eçapis nomine, quæ etiam alibi reperitur, orto Sole, copiosum imbrem pluit, quem ne rorem putes, sicæ circum aliæ arbores edocent. Aptè diceres, hanc arborem nos monere, prosperitatis Sole ridente homines flere debere. Mores & lingua Tapensium nihil ab cæteris Guaranis differunt, nisi quod indoles mansuetior, & vitii minus inquinata videatur: compertumque longo experimento fuit, nullam gentem Christianis moribus capeffendis aut retinendis aptiorem in Australi hac America fuisse repertam. Avitæ libertatis amans externum nomen oderat, nec facilè vi armorum ab Europæis domari potuisset, nisi Crux, omnibus mortalibus salutaris, vires suas interposuisset. More Guaratorum exiguos pagos, aut montium dorsis impositos, aut sylvis abditos, prout fontium rivorumque commoditas est, habitat: inter quos pagos Tape, unde provincia nomen sumpsit, incolarum numero præcallebat. Eò primus penetrat ante mortem Rochus Gonsalvius, sed quod gens immatura adhuc esset, pedem non sine discrimine retraxerat. Anno verò superiori, hinc Andreas Rua adverso Ibicuito, & illinc Petrus Romerus terrestri itinere, provinciam adorsis, repererant, commercio cum nostris Neophytis habito, multos Religionis Christianæ avidos esse, præsertim Guaimicam, Jabièum, Cuniambum, Araçatum, & alios Casiquios summo studio veræ Legis Doctores sibi concedi flagitantes: quorum votis tandem hoc anno satisfieri potuit, quod Guairaniæ destructæ Socii præter linguæ & tractandorum Indorum peritiam, animos dæmoni inferos attulissent, averentque illata damna sarcire.

PETRUS Romerus delecto Sociorum habito, Ludovico Ernoto Gallo-belgâ, & Paulo Bennavidio Lusitano, secundo Urvaicâ, adversoque Ibicuito præmissis, ipse terrestri itinere cum Christophoro Mendocâ & Emmanuele Bertot ad Tapensem provinciam magnis animis properat. Adventantem Romerum & Socios Guaimica & scederati Casiquii honorificè exceptos, in templum abs se fabricatum domumque induxere. His regendis Christophorus Mendocâ, & interjecto tempore Paulus Bennavidius, impositi sunt: quorum maximè industria ante finem anni septingentæ & quinquaginta familiæ coaluere. Quadringenti & septuaginta octo infantes, adulti verò ducenti & septuaginta, in Christianorum album relati sunt: dilatis post sufficientem Carechesum multis mortalibus. Hoc oppidum Divo Michaëli dicatum, pietate in Deum & amore erga Societatem præstans, inter decora sua computat Christophorum Mendocam primum doctorem habuisse, & Petrum Romerum metatorem oppidi sui, ambos pro Christo gloriosè aliquando trucidatos: & hætenus Societas, eo in oppido ad Urvaicam postmodum translato, octies mille & quadringenta capita Christiano fonte immerfit.